

Regionalni razvojni center Koper
RRA Južna Primorska

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN
PROSTOR

Program upravljanja z obalnim območjem CAMP Slovenija

REGIONALNI PROGRAM VARSTVA OKOLJA IN VODNIH VIROV

Končno poročilo

Inštitut za vodarstvo, d.o.o.

februar 2006

Občina
Divača

Občina
Hrpelje-Kozina

Občina
Ilirska Bistrica

Občina
Izola

Občina
Komen

Mestna občina
Koper

Občina
Piran

Občina
Sežana

1	UVOD	1
2	PRIPRAVA NAVODIL ZA IZDELAVO OBČINSKIH OPERATIVNIH PROGRAMOV ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNIH ODPADNIH VODA	2
2.1	PREDSTAVITEV PODATKOVNEGA MODELA IN NJEGOVE HIERARHIJE	3
3	SODELOVANJE IN USKLAJEVANJE PRI PRIPRAVI OBČINSKIH OPERATIVNIH PROGRAMOV ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNIH ODPADNIH VODA	4
4	DOLOČITEV VSEBIN PROGRAMA GLEDE NA DOLOČBE ZAKONA O VODAH, KI SE NANAŠAJO NA KAKOVOST VODNIH TELES IN INTEGRACIJO PROGRAMOV	4
5	INTEGRACIJA PROGRAMOV ZA ZBIRANJE IN OBDELAVO KOMUNALNIH ODPADNIH VODA IN POVRŠINSKIH VODA IN NJIHOVA ANALIZA GLEDE NA UČINKOVITOST VAROVANJA VODA NA REGIONALNEM NIVOJU	9
5.1	ANALIZA POSAMEZNIH AGLOMERACIJ GLEDE NA NJIHOVO VELIKOST (ŠT. POPULACIJSKIH EKVALENTOV - PE) IN TRENUTNO OPREMLJENOST S KOMUNALNO INFRASTRUKTURO	11
5.1.1	<i>Območja naselij z obremenjenostjo več kot 10.000 PE</i>	11
5.1.2	<i>Območja naselij z obremenjenostjo med 2.000 PE in 10.000 PE</i>	11
5.1.3	<i>Območja naselij ali delov naselij z obremenjenostjo med 50 in 2.000 PE ter gostoto obremenjenosti z več kot 20 PE/ha in 10 PE/ha, če gre za naselje na občutljivem ali vodovarstvenem območju 12</i>	11
5.2	KOLIČINE PRODANE PITNE VODE IN ODVEDENE ODPADNE VODE	13
5.2.1	<i>Količine prodane pitne vode</i>	13
5.2.2	<i>Količine odvedene in prečiščene vode</i>	13
5.3	CENOVNA POLITIKA NA PODROČJU ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNIH ODPADNIH IN PADAVINSKIH VODA	14
5.3.1	<i>Cena storitev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode</i>	14
5.4	REPUBLIŠKA TAKSA ZA OBREMENJEVANJE VODA	15
5.4.1	<i>Višina takse za obremenjevanje voda v občinah</i>	15
5.4.2	<i>Višina zbrane takse za obremenjevanje voda v občinah</i>	15
6	ANALIZA FINANČNIH TOKOV VEZANIH NA IZVEDBO INVESTICIJ V ODVAJANJE IN ČIŠČENJE KOMUNALNIH ODPADNIH VODA	17
6.1	OBČINSKI PRORAČUN	17
6.1.1	<i>Namenski investicijski prihodki občin</i>	18
6.2	NAČRTI RAZVOJNIH PROGRAMOV	18
6.3	FINANČNA IZVEDLJIVOST NAČRTOVANEGA RAZVOJA INFRASTRUKTURE ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNIH ODPADNIH VODA	19
6.3.1	<i>Ocena finančne zmogljivosti občin</i>	19
6.3.2	<i>Ocena povprečne letne vrednosti investicij</i>	20
6.4	PREDVIDENA RAZDELITEV FINANČNIH VIROV ZA IZVAJANJE DRŽAVNEGA OPERATIVNEGA PROGRAMA	20
7	REGIONALNI PROGRAM VARSTVA VODNIH VIROV IN PODROBNI KONCEPT UREJANJA OBALNEGA PASU IN RABE MORJA TER REGIONALNI OKOLJSKI INFORMACIJSKI SISTEM	21
8	ZAKLJUČKI IN UGOTOVITVE	22
9	USMERITVE IN NAPOTKI ZA NADALJNE DELO	24
10	PRILOGE	25

SLIKA 1: Hierarhija modela detajlne analize občinskih operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.	3
SLIKA 2: Prikaz vodnih teles površinskih voda na obravnavanem območju.	6
TABELA 1: Seznam vodnih teles površinskih voda določenih v skladu z ZV-1 in WFD.	5
TABELA 2: Območja naselij z obremenjenostjo več kot 10.000 PE.	11
TABELA 3: Območja naselij z obremenjenostjo med 2.000 PE in 10.000 PE.	11
TABELA 4: Območja naselij ali delov naselij z obremenjenostjo med 50 in 2.000 PE ter gostoto obremenjenosti z več kot 20 PE/ha in 10 PE/ha, če gre za naselje na občutljivem ali vodovarstvenem območju.	12
TABELA 5: Letne količine prodane pitne vode po občinah (industrija in gospodinjstva).	13
TABELA 6: Letna količina prodane vode (industrija in gospodinjstva) na prebivalca.	13
TABELA 7: Letne količine odvedene komunalne odpadne vode po občinah (v m ³).	14
TABELA 8: Cena storitev izvajanja javne službe odvajanja in čiščenja po občinah (SIT/m ³).	14
TABELA 9: Cena storitev izvajanja javne službe odvajanja in čiščenja po občinah (€/m ³).	15
TABELA 10: Cena takse za obremenjevanje voda leta 2005, preračunana na m ³ porabljene vode (SIT/m ³).	15
TABELA 11: Letni prihodek občin iz naslova takse za obremenjevanje voda (v 000 SIT).	16
TABELA 12: Celotni letni prihodki občin (v 000 SIT).	17
TABELA 13: Celotni letni odhodki občin (v 000 SIT).	17
TABELA 14: Letni prihodek občin iz namenskih virov za investicije v komunalno infrastrukturo (v 000 SIT).	18
TABELA 15: Vrednosti letnih investicijskih vlaganj v infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda, opredeljene v Načrtih razvojnih programov (v 000 SIT).	18
TABELA 16: Vrednosti letnih investicijskih vlaganj v infrastrukturo odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v občini Hrpelje – Kozina do leta 2004 (v 000 SIT).	19
TABELA 17: Ocena letne finančne zmogljivosti občin za investicije v infrastrukturo odvajanja in čiščenja odpadnih voda (v 000 SIT).	19
TABELA 18: Ocena potrebnih letnih finančnih sredstev za investicije v komunalno infrastrukturo, glede na državni operativni program do leta 2017 (v 000 SIT).	20
TABELA 19: Željeno angažiranje finančnih virov za izvajanje operativnega programa (v % glede na vir).	20

1 UVOD

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda izhaja iz Nacionalnega programa varstva okolja in je eden od ključnih izvedbenih aktov za doseganje ciljev na področju varstva voda pred onesnaževanjem. Obsega program koordiniranih ukrepov države in občin za postopno doseganje ciljev varstva okolja pred obremenjevanjem zaradi nastajanja komunalne odpadne vode.

Na območju, ki je zajeto v program upravljanja z obalnim območjem (CAMP) je bilo predhodno identificirano stanje, da ravno onesnaženje voda zaradi neobstoječe kanalizacije in čistilnih naprav na območjih poselitve predstavlja enega glavnih pritiskov na kakovost voda, zato smo v okviru regionalnega programa varstva okolja in vodnih virov posebno pozornost posvetili nalizi planskih ukrepov s katerimi bi dosegli ustrezno ciljno stanje opremljenosti območij poselitve (aglomeracij) s sistemi za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. Regionalni program varstva okolja in vodnih virov je tako tesno vpet v sistem državnega operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda, ki je bil sprejet septembra 2004.

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda je zastavljen za celotno plansko obdobje izgradnje javne kanalizacije (do leta 2017), s posebnim poudarkom na investicijah v infrastrukturo lokalnih javnih služb, v obdobju od 1. januarja 2005 do 31. decembra 2008. V njem so določena poselitvena območja, za katere je potrebno v predpisanem roku zagotoviti sistem odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda ter način porabe javnih sredstev, ki so namenjena financiranju objektov javne kanalizacije.

Za Republiko Slovenijo predstavlja višina potrebnih investicijskih vlaganj za ureditev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda največjo okoljsko investicijo, ki je dolgoročna in za katero je pričakovati, da se ji bodo v obdobju do leta 2013 zastavili novi robni pogoji, glede rokov izvedbe, predvsem pa glede stopnje varstva okolja, ki jo morajo zagotoviti posamezni ukrepi odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

V tem programu so podana osnovna izhodišča za normativno razporejanje, tako s časovnega in prostorskega vidika, kot tudi z vidika smotrne porabe finančnih sredstev, ki so trenutno na voljo za investicije in investicijsko vzdrževanje na področju komunalnega opremljanja za namene odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

Poglaviten cilj tega programa je, da se v Republici Sloveniji zagotovijo takšni pogoji izvajanja ukrepov za izpolnjevanje okoljskih ciljev, da letno povprečje finančnih sredstev, v obdobju izvajanja tega programa od 2005 do 2017, ne bodo presegala višine sredstev, ki so bila v letu 2003 na voljo investicijam in investicijskemu vzdrževanju objektov javne kanalizacije.

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda je finančno zelo obsežen in kompleksen projekt, ki ga zaznamuje deljena odgovornost države, lokalnih skupnosti in evropske skupnosti.

Zaradi kompleksnosti problema smo razvili model financiranja Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda na lokalnem nivoju, ki služi lokalnim strokovnim službam za strokovno argumentiranje potrebnih odločitev.

2 PRIPRAVA NAVODIL ZA IZDELAVO OBČINSKIH OPERATIVNIH PROGRAMOV ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNIH ODPADNIH VODA

Občinski operativni programi odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda slonijo na državnem operativnem programu (Ministrstvo za okolje in prostor, september 2004) kot okvirnem izhodišču, s katerim so opredeljene aglomeracije, ki jih je, glede na njihovo velikost, potrebno opremiti s sistemi odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda. Občine morajo v skladu z navodili navedeno državno izhodišče podrobneje programsko razdelati in v skladu z izdelano tehnično dokumentacijo (predvidoma vsaj na nivoju idejne zasnove) tudi finančno ovrednotiti.

Če je v državnem operativnem programu odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda namenjene največ pozornosti opredelitvi aglomeracij, kot osnovne entitete za izvajanje storitev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda, in opredeljevanju prioritet za njihovo opremljanje, pa smo z občinskimi operativnimi programi in programom varstva okolja in vodnih virov v okviru projekta CAMP naredili korak naprej, saj smo izpostavili predvsem problem zagotavljanja finančnih virov, ki so potrebni za doseganje ciljnega stanja infrastrukturne opremljenosti na tem področju.

Zato smo izdelali model financiranja operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode na lokalnem nivoju, ki je sestavljen v obliki hierarhično organiziranih tabel, s katerimi opisujemo finančne tokove med posameznimi dejavniki ter vsebine, ki predstavljajo podatke, ki so potrebni za obdelavo in izdelavo končnega rezultata – analizo izvedljivosti občinskih operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda.

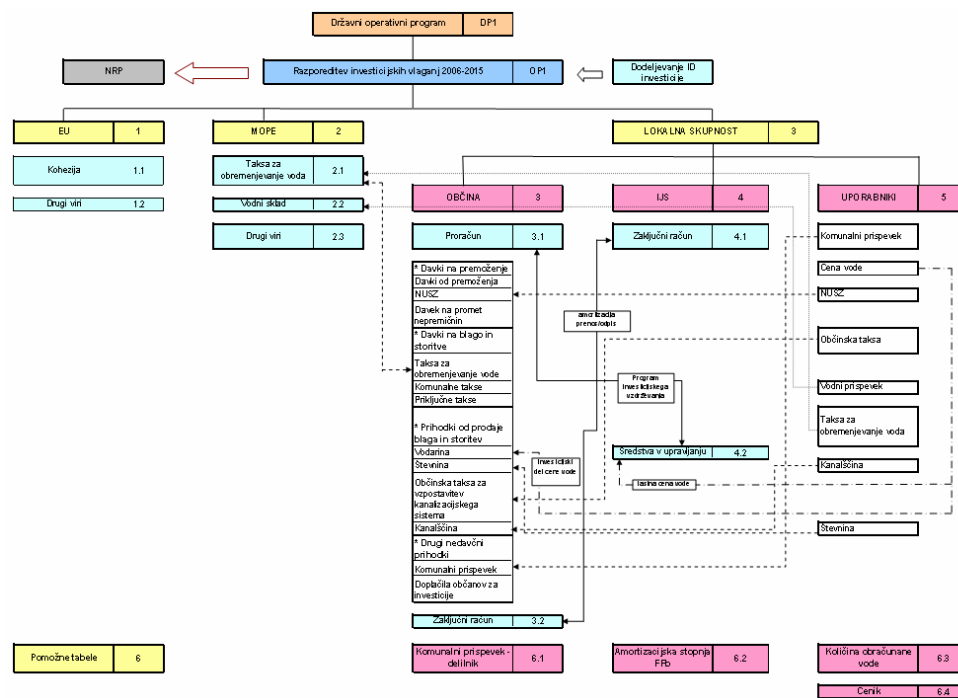
Eden od pomembnejših konceptov modela je, da je z modelom mogoče zasledovati trende pri izvajanju investicij (komunalnih, s poudarkom na področju odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda), na podlagi katerih je mogoče sklepati tudi trende na tem področju v prihodnje, s čimer lahko ovrednotimo realnost investicijskih namer.

Poleg trendov na področju samega odvajanja in čiščenja komunalnih voda (investicije, finančni tokovi) se spremljajo tudi splošni investicijski viri (občinski proračun – splošni viri).

Za potrebe ustrezno strukturiranega pristopa k programiranemu doseganju ciljnega stanja na področju zaščite vodnih virov pred onesnaževanjem iz območij poselitve smo izdelali »model detajlne analize občinskih operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode«.

2.1 PREDSTAVITEV PODATKOVNEGA MODELA IN NJEGOVE HIERARHIJE

Glede na zapletenost modela, ki smo ga uporabili za analizo programov posameznih občin, nam je v veliko pomoč shematični prikaz modela financiranja občinskih operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Izdelali smo diagram, ki prikazuje povezljivost med posameznimi dejavniki, ki sodelujejo v celotnem procesu. Zaradi lažje povezljivosti vsebin znotraj modela so tabele oštevilčene po sklopih, ki predstavljajo različne vire sredstev.

SLIKA 1: Hierarhija modela detajlne analize občinskih operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode

Kot je razvidno, je osnovno izhodišče za izdelavo modela Državni operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda, ki je podrobneje razdelan v občinskih operativnih programih. Občinski operativni programi običajno dokaj ustrezno povzamejo tehnično-programске usmeritve iz državnega operativnega programa, po drugi strani pa je finančna konstrukcija izvedbe operativnih programov premalo obdelana, zlasti z vidika politike oblikovanja cen storitev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda, ter drugih virov občinskih prihodkov (nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, komunalni prispevek).

3 SODELOVANJE IN USKLAJEVANJE PRI PRIPRAVI OBČINSKIH OPERATIVNIH PROGRAMOV ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNIH ODPADNIH VODA

V okviru te naloge smo v nizu delavnic in delovnih sestankov z občinami predstavili potrebne vsebine operativnih programov, ki so obdelane v okviru projekta CAMP. Tako so bile naloge vezane na nivo občine predvsem zbiranje podatkov o trenutnem stanju na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter opredelitev ustreznosti ciljev urejanja aglomeracij do leta 2015 (kanalizacija 2017).

Na navedenem področju smo zasledili zelo različen odziv občin na predloge o sodelovanju. Pri vseh občinah (in komunalnih podjetjih) je bila pripravljenost za sodelovanje izražena, čeprav operativno ni bila izvedena pri vseh občinah enako. Nekatere občine in njihovi izvajalci javnih služb so namreč ustrezno posredovali celoten niz potrebnih podatkov (občine Izola, Sežana, Divača), nekatere občine so posredovale deloma popolne podatke (občine Hrpelje–Kozina, Komen). Pri nekaterih občinah oziroma njihovih komunalnih podjetjih pa je bil odziv na projekt in sodelovanje pri njem relativno slab (Ilirska Bistrica, Koper, Piran). Pri slednjih smo v čim večji možni meri za potrebe izdelave projekta zbrali podatke iz javno dostopnih baz podatkov in na podlagi lastnih poizvedb.

4 DOLOČITEV VSEBIN PROGRAMA GLEDE NA DOLOČBE ZAKONA O VODAH, KI SE NANAŠAJO NA KAKOVOST VODNIH TELES IN INTEGRACIJO PROGRAMOV

Zakon o vodah naslavlja kakovost vode oziroma vodnih teles v naslednjih sklopih:

- Pravilnik o določitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 65/05),
- Pravilnik o določitvi vodnih teles podzemnih voda (Uradni list RS, št. 65/05),
- Uredba o območjih kopalnih voda ter o monitoringu kakovosti kopalnih voda (Uradni list RS, št. 70/03).

Zakon o vodah, ki je bil sprejet leta 2002, zaenkrat šele z izdelavo definicijskih osnov postavlja strukturo s katero bi se opredeljevalo ciljno stanje vodnih teles (površinskih in podzemnih) v skladu z evropsko direktivo o skupni politiki do voda (Water Framework Directive). Ne glede na to je celotno območje vodotokov jadranskega morja prepoznano kot občutljivo območje, za katerega veljajo strožji kriteriji glede spuščanja emisij v vodna telesa. Ti kriteriji so že zajeti v državni operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda. Kot take smo jih že zajeli v občinske operativne programe.

Vodna telesa na obravnavanem območju so:

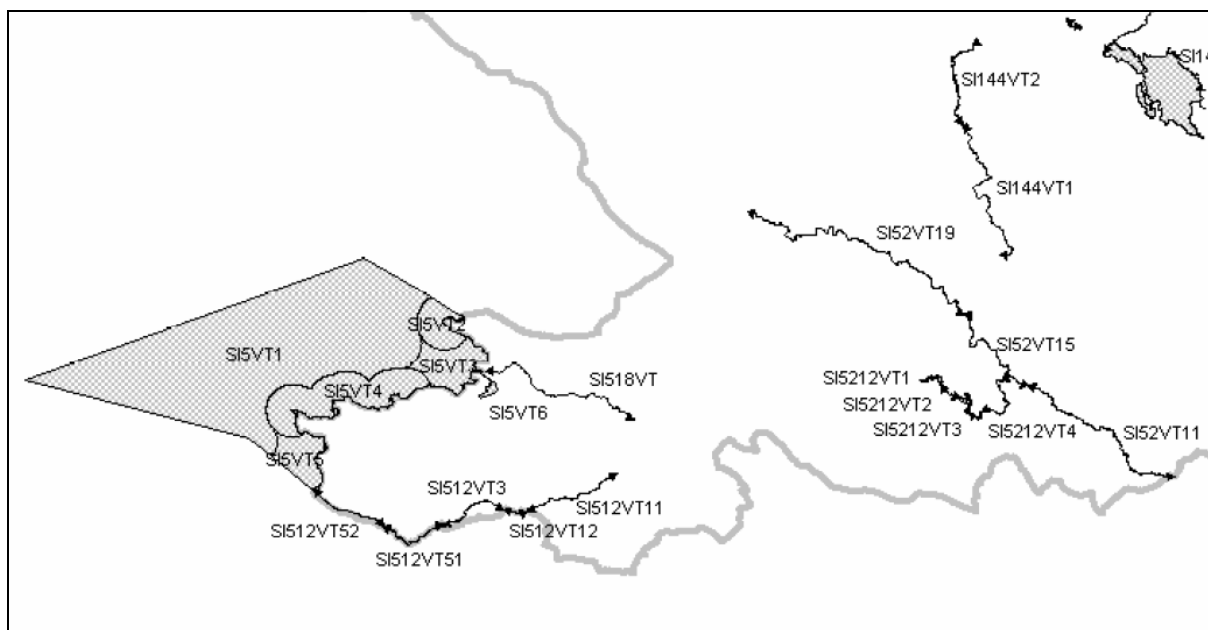
TABELA 1: Seznam vodnih teles površinskih voda določenih v skladu z ZV-1 in WFD

Zap. št.	Šifra	Povodje ali porečje	Površinska voda	Ime vidnega telesa	Vrsta	azvrstitev v tip	Merila, uporabljena za določitev vodnega telesa				
							Tip	Pomembna hidromorfološka sprememba	Presihanje	Pomembna antropogena fizična sprememba	Pomembno različno stanje
122	SI512VT11	Jadranske reke	Dragonja	VT Dragonja povirje – Topolovec	V	5SMF	x	x			
123	SI512VT12	Jadranske reke	Dragonja	VT Dragonja Topolovec – Brič	V	5SMF	x	x			
124	SI512VT3	Jadranske reke	Dragonja	VT Dragonja Brič – Krkavče	V	5SMF		x			
125	SI512VT51	Jadranske reke	Dragonja	VT Dragonja Krkavče – Podkaštel	V	5SMF		x			
126	SI512VT52	Jadranske reke	Dragonja	VT Dragonja Podkaštel – izliv	V	5SMF		x		x	
127	SI518VT3	Jadranske reke	Rižana	VT Rižana povirje – izliv	V	5SA	x				
128	SI5212VT1	Jadranske reke	Klivnik	kMPVT zadrževalnik Klivnik	kMPVT					x	
129	SI5212VT2	Jadranske reke	Klivnik	VT Klivnik	V	5SMF	x			x	
130	SI5212VT3	Jadranske reke	Molja	kMPVT zadrževalnik Mola	kMPVT					x	
131	SI5212VT4	Jadranske reke	Molja	VT Molja	V	5SMF	x			x	
132	SI52VT11	Jadranske reke	Reka	VT Reka mejni odsek - Koseze	V	5SA	x	x			x
133	SI52VT15	Jadranske reke	Reka	VT Reka Koseze – Bridovec	V	5SA		x		x	x
134	SI52VT19	Jadranske reke	Reka	VT Reka Bridovec – Škocjanske jame	V	5SF	x	x	x		
135	SI5VT1	Jadranske reke	Morje	VT Teritorialno morje	M	OM M3	x				
136	SI5VT2	Jadranske reke	Morje	VT Morje lazaret - Ankarani	M	OM M1	x	x		x	
137	SI5VT3	Jadranske reke	Morje	kMPVT Morje Koprski zaliv	kMPVT					x	
138	SI5VT4	Jadranske reke	Morje	VT Morje Žusterna - Prian	M	OM M1	x	x		x	
139	SI5VT5	Jadranske reke	Morje	VT Morje Piranski zaliv	M	OM M3	x	x			

Legenda kratic:

- 3 Hidroekoregija Padska nižina, ki predstavlja ekoregijo 3. Italija po Illiesu
- 4 Hidroekoregija Alpe, ki predstavlja ekoregijo 4. Alpe po Illiesu
- 5 Hidroekoregija Dinaridi, ki predstavlja ekoregijo 5. Dinarski zahodni Balkan po Illiesu
- 11 Hidroekoregija Panonska nižina, ki predstavlja ekoregijo 11. Madžarsko nižavje po Illiesu
- M Majhna prispevna površina (do 10 km²)
- SM Srednje majhna prispevna površina (10 do 100 km²)
- S Srednja prispevna površina (100 do 1.000 km²)
- SV Srednje velika prispevna površina (1.000 do 10.000 km²)
- V Velika prispevna površina (nad 10.000 km²)
- F Flišnata
- A Apnenčasta
- S Silikatna

Navedena območja vodnih teles površinskih voda so grafično prikazana na sliki 2:

SLIKA 2: Prikaz vodnih teles površinskih voda na obravnavanem območju

S pravilnikom o določitvi vodnih teles podzemnih voda (Uradni list RS, št. 65/05) se v skladu s prvo alinejo prvega odstavka 5. člena in Prilogo II Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22.12.2000, str. 1) in predpisom, ki ureja metodologijo za določanje vodnih teles podzemnih voda, določijo vodna telesa podzemnih voda.

Na obravnavanem območju se nahaja vodno telo z oznako 5019 – Obala in Kras z Brkini, ki leži na vodnem območju Jadranskega morja, ki ima 3 karakteristične vodonosnike. Sama velikost območja vodnega telesa podzemne vode je 1.589,4 km². Povprečna letna količina padavin je v obdobju 1961–1990 znašala 1.507 mm.

1. VODONOSNIK – kraški vodonosniki

Kraški vodonosniki na obravnavanem območju spadajo v kategorijo izdatnih vodonosnikov. Z vidika hidrodinamskih tipov spada v odprt vodonosnik, ki je zaprt na območjih, kjer jih prekrivajo debele flišne plasti. Srednja debelina vodonosnika je večja od 400 m. Litostratigrafska značilnost območja opredeljuje apnenec, mestoma dolomit (Terciar in Mezozoik; Kreda do Eocen). Debelina nenasičene plasti je večja od 100 m. Karakteristična razpoklinska poroznost narekuje navpično prepustnost (srednja vrednost [m/s] $3,0 \cdot 10^{-7}$). Sicer je koeficient prepustnosti [m/s] (Srednja vrednost [m/s] $3 \cdot 10^{-7}$ do $1 \cdot 10^{-5}$).

2. VODONOSNIK – vodonosniki v flišnih plasteh

Na območju pod kraškim robom prevladuje vodonosnik v flišnih plasteh, ki je manjši razpoklinski vodonosnik z lokalnimi in omejenimi viri podzemne vode. V osnovi je to zaprt vodonosnik, ki je mestoma odprt (sloji apnenca). Srednja debelina vodonosnika je večja od 50 metrov. Z vidika litostratigrafskega opisa pa ga umeščamo v flišnate vodonosnike iz Eocena. Debelina nenasičene plasti je majhna (2 m). Karakteristična zanj je nizka prepustnost, razen na območju zakraselih vložkov.

3. VODONOSNIK – prodni zasipi obalnih rek

Ob obalnih rekah (Rižana, Badaševica, Dragonja) se pojavljajo manjši medzrnski vodonosniki. Njihova srednja debelina je majhna (okoli 5 m). Sestavljajo jih pretežno kvartarni prod, pesek, melj in glina. Vodonosne plasti se nahajajo pod različno debelimi krovnimi plastmi morskih sedimentov.

Področje upravljanja s kakovostjo površinskih voda in podzemnih voda naslavlja poleg Zakona o vodah tudi Zakon o varstvu okolja, v okviru katerega so predpisane tudi mejne emisijske vrednosti za različne vire onesnaženja. Zakon o vodah (ZV-1; Ur.l. RS št. 67/2002, 110/2002) je s podzakonskimi akti šele določil vodna telesa (podzemna in površinska), ni pa še opredelil načina ciljnega upravljanja s kakovostjo vodnih teles, kar naj bi bila vsebina načrtov upravljanja z vodami (55.-59. čl. ZV-1) in podrobnejših načrtov upravljanja z vodami (60. člen ZV-1). Navedeni načrti naj bi namreč poleg obstoječih emisijskih mejnih vrednosti sistematično vpeljali tudi ukrepe vezane na imisijske mejne vrednosti (standardi kvalitete okolja).

Poseben sklop kriterijev pri čiščenju komunalnih odpadnih voda se nanaša na kriterije kakovosti okolja, ki jih zaradi rabe voda naslavlja kopalna direktiva in slovenski podzakonski akti, ki se nanašajo nanjo. Glede na stanje kopalnih voda lahko ugotovimo, da slovensko morje pretežno ustreza zadanim parametrom kakovosti. Posebno pozornost pa bi bilo potrebno posvetiti sanaciji razbremenilnikov visokih voda iz kanalizacijskih sistemov ter ureditvi meteorne odvodnje, saj v primeru nalivov v kopalni sezoni predstavljajo pomemben vir tveganj za kopalce.

Na področju nadzora in omejevanja onesnaževanja vodnih teles tako edini delujoči mehanizmi izhajajo iz Zakona o varstvu okolja, kjer vire onesnaženja iz urbanih virov onesnaženja opredeljuje Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav. S to uredbo (Ur.l. RS 90/1998) in njenimi kasnejšimi dopolnitvami so opredeljeni emisijski kriteriji za emisije iz komunalnih čistilnih naprav in zahteve po opremljanju aglomeracij z njimi. Poleg tega so v okviru te uredbe določeni kriteriji za evtrofikacijo voda ter določena območja, ki so občutljiva na evtrofikacijo. Na obravnavanem območju so tako opredeljena naslednja območja:

- Povodje Jadranskega morja:
 - povirje Dragonje od izvira do sotočja s Pinjevcem,
 - vodozbirna površina Pinjevca,
 - porečje Dragonje od sotočja s Pinjevcem do sotočja s Poganjo,
 - porečje Dragonje od sotočja s Poganjo do vtoka v morje,
 - porečje Sečoveljskih solin,
 - vodozbirna površina Drnice,
 - vodozbirna površina obale od vtoka Drnice do vtoka Badaševice,
 - vodozbirna površina Badaševice,
 - vodozbirna površina obale od vtoka Badaševice do vtoka Rižane,
 - kraško povirje Rižane,
 - povirje Rižane od izvira do vtoka v morje,
 - vodozbirna površina morske obale od vtoka Rižane do vtoka Timava,
 - povirje Reke od izvira do sotočja z Moljo,
 - vodozbirna površina Molje,

- porečje Reke od sotočja z Moljo do sotočja s Posrtvijo,
- vodozbirna površina Posrtve,
- porečje Reke od sotočja s Posrtvijo do sotočja z Mrzlekom,
- vodozbirna površina Mrzleka,
- porečje Reke od sotočja z Mrzlekom do sotočja s Padežem,
- vodozbirna površina Padeža,
- porečje Reke od sotočja s Paleom do ponikev v Škocjanskih jamah,
- vodozbirna površina Timava dolvodno od Škocjanskih jam.

Na ta način je celotno območje zajeto v CAMP projekt opredeljeno kot občutljivo območje in zato zanj veljajo strožji kriteriji za opremljanje aglomeracij s sistemi odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda. Ti kriteriji so vezani na:

- nižjo mejno velikost aglomeracije z vidika gostote poselitve (10 preb/ha namesto 20 preb/ha, kar je mejna vrednost na neobčutljivih območjih);
- višjo zahtevano stopnjo čiščenja odpadnih voda na občutljivih območjih za večje aglomeracije (terciarno čiščenje odpadne vode do 31. decembra 2008 na območjih poselitve z več kot 10.000 PE).

5 INTEGRACIJA PROGRAMOV ZA ZBIRANJE IN OBDELAVO KOMUNALNIH ODPADNIH VODA IN POVRŠINSKIH VODA IN NJIHOVA ANALIZA GLEDE NA UČINKOVITOST VAROVANJA VODA NA REGIONALNEM NIVOJU

Regionalni program varstva okolja in vodnih virov je bil izdelan na osnovi integracije podatkov, ki smo jih dobili od predstavnikov posameznih občin in njihovih izvajalcev javnih služb.

Pri tem smo upoštevali naloge vsakega subjekta glede na njegovo specifično vlogo v celotnem sektorju:

- **Evropska unija:** Opredelitev minimalnih standardov opremljenosti aglomeracij s sistemi odvajanja in čiščenja odpadnih voda (s prilagoditvenimi roki glede na predpristopna pogajanja), pomoč pri izvedbi nameravanih investicij – predpristopni skladi, strukturni skladi in druga namenska sredstva EU;
- **Država:** Opredelitev zakonodaje in standardov izvajanja javne službe odvajanja odpadnih voda; taksa za obremenjevanje voda ter vodni prispevek, spremljanje izvajanja investicij in doseganje ciljnega stanja, oblikovanje ustrezne takse za obremenjevanje voda, inšpekcijski nadzor, koordinacija pri angažiranju sredstev EU;
- **Občine:** V Republiki Sloveniji je izvajanje gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v izvorni pristojnosti občin:
 - občina – določitev dolgoročnega občinskega programa investicij, načrtovanje finančne konstrukcije investicij,
 - izvajalec javne službe odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda (ne glede na način izvajanja koncesije – JP, koncesija, režijski obrat) izvaja večji del operativnih nalog izvajanja javne službe, pogosto je tudi investitor v imenu občine in izvaja druge strokovne naloge vezane na izvajanje javne službe,
 - gospodinjstva – porabniki vode, davkoplačevalci, plačniki vodnih storitev,
 - drugi uporabniki (zlasti industrijski uporabniki).
- **Drugi subjekti** – drugi specifični subjekti na tem področju so predvsem večji industrijski onesnaževalci – primeri za to so soinvestitorstvo pri izgradnji mešanih čistilnih naprav.

Pri razvoju integracije in analize občinskih programov glede na njihovo učinkovitost glede varstva voda na regionalnem nivoju in finančno izvedljivost smo na podlagi izdelanega modela zbirali in analizirali naslednje podatke:

OBČINA:

- proračun občine z razpredelnico po postavkah (6-mestnih kontih) za leta 2001 do 2005;
- zaključni račun proračuna občine po postavkah (6-mestnih kontih) za leta 2001 do 2004;
- načrti razvojnih programov občine;
- podatki o količini obračunane vode za leta od 2000 do 2004 (po virih – gospodinjstva, industrija), prostorsko po aglomeracijah;
- podatki o številu priključenih na kanalizacijsko omrežje (po virih – gospodinjstva, industrija), prostorsko po aglomeracijah;
- podatki o ceni vode za leta od 2000 do 2005 (cena odvajanja in čiščenja za gospodinjstva, industrijo, znesek amortizacije v lastni ceni, cena za priključene na

kanalsko omrežje in za nepriključene na kanalsko omrežje), eventualni strošek priključka na kanalsko omrežje.

IZVAJALEC JAVNE SLUŽBE:

- podatki iz bilance stanja in izkaza uspeha izvajalca javne službe (po šest mestnih kotih), po dejavnosti odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda, za vsako občino posebej (glede na telefonski razgovor, samo za leto 2004);
- podatki o ceni vode za leta od 2000 do 2005 (cena odvajanja in čiščenja za gospodinjstva, industrijo, znesek amortizacije v lastni ceni, cena za priključene na kanalsko omrežje in za nepriključene na kanalsko omrežje), eventualni strošek priključka na kanalsko omrežje;
- podatki o količini obračunane odvedene vode za leta od 2000 do 2004 (po virih – gospodinjstva, industrija), prostorsko po aglomeracijah ali občinah;
- poročilo o izvajanju javne službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda po 21. členu pravilnika o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih voda (poročanje marec 2005 za leto 2004 – v digitalni obliki).

DRŽAVA:

- Obrazložitev finančnega načrta države (Poročevalec državnega zbora 790: obrazložitev: 7: MOPE).

Navedene podatke smo, glede na njihovo razpoložljivost, vnesli v model in analizirali naslednje ključne vidike, ki so pomembni za razvoj komunalne infrastrukture.

5.1 ANALIZA POSAMEZNIH AGLOMERACIJ GLEDE NA NJIHOVO VELIKOST (ŠT. POPULACIJSKIH EKVIVALENTOV - PE) IN TRENUTNO OPREMLJENOST S KOMUNALNO INFRASTRUKTURO

K analizi aglomeracij smo pristopili glede na njihovo velikost – od največjih k najmanjšim.

5.1.1 Območja naselij z obremenjenostjo več kot 10.000 PE

Območja naselij z obremenjenostjo več kot 10.000 PE na občutljivih območjih morajo biti opremljena z javno kanalizacijo in komunalno čistilno napravo do 31. decembra 2008, do takrat pa mora biti priključeno na javno kanalizacijo tudi najmanj 95% obremenitve, ki nastaja zaradi odpadne vode na teh območjih.

TABELA 2: Območja naselij z obremenjenostjo več kot 10.000 PE

Zap. št.	ID aglomeracije	Aglomeracija ime	PE	PE industrija	PE skupaj	Odstotek kanalizacije	ID KČN
1	20018	KOPER	24.471	7.341	31.812	100	158 Koper
2	538	PIRAN	14.369	4.311	18.680	64	82 ČN Piran
3	20901(ex 583)	IZOLA	12.445	3.734	16.179	95	

Na območju južnoprimorskih občin so tri aglomeracije, ki sodijo v okvir območij naselij z obremenjenostjo več kot 10.000 PE, to so Koper, Piran in Izola. Navedene aglomeracije so z vidika opremljanja z infrastrukturo odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda prioritete na celotnem območju CAMP, saj je rok za njihovo ustrezno opremljanje s čistilnimi napravami najkrajši. Kot je razvidno iz tabele 2 je obseg opremljenosti aglomeracij z ustreznimi kanalizacijskimi sistemi dokaj visok, ustreznost čistilnih naprav pa je trenutno nizka, saj aglomeracija Izola nima čistilne naprave in odvaja odpadne vode v morje preko globinskega izpusta, čistilna naprava Koper pa ne dosega ustreznega nivoja čiščenja. Zato se predvideva z investicijskim programom (vir: novelacija investicijskega programa ČN in kanalizacija Koper, Izola, Hidroinženiring d.o.o., junij 2005) izvedba nove, skupne ČN za aglomeracijo Koper in Izola, s hkratno izvedbo kanalizacijskih sistemov.

5.1.2 Območja naselij z obremenjenostjo med 2.000 PE in 10.000 PE

Območja naselij z obremenjenostjo med 2.000 PE in 10.000 PE morajo biti opremljena z javno kanalizacijo in komunalno čistilno napravo do 31. decembra 2015, do 31. decembra 2017 pa mora biti priključene na javno kanalizacijo tudi najmanj 95% obremenitve, ki nastaja zaradi odpadne vode na teh območjih.

TABELA 3: Območja naselij z obremenjenostjo med 2.000 PE in 10.000 PE

Občina	Št. aglomeracij	Povprečni odstotek kanalizacije vseh aglomeracij	ID KČN
KOPER	4	52	158
IZOLA	1	21	82
SEŽANA	1	50	243
ILIRSKA BISTRICA	1	75	47

Območja naselij z obremenjenostjo med 2.000 in 10.000 PE so po posameznih občinah prikazana v tabeli 3. V tabeli je podan povprečen odstotek vzpostavljenega kanalizacijskega sistema aglomeracij v posamezni občini ter čistilne naprave, ki so trenutno na tem območju.

Kot je razvidno, so manjše aglomeracije na obravnavanem CAMP območju že dokaj ustrezno opremljene s čistilnimi napravami, težavo pa predstavlja dokaj nizek nivo opremljenosti s kanalizacijskim omrežjem.

5.1.3 Območja naselij ali delov naselij z obremenjenostjo med 50 in 2.000 PE ter gostoto obremenjenosti z več kot 20 PE/ha in 10 PE/ha, če gre za naselje na občutljivem ali vodovarstvenem območju

Območja naselij z obremenjenostjo med 50 in 2.000 PE ter gostoto obremenjenosti z več kot 20 PE/ha in 10 PE/ha, če gre za naselje na občutljivem ali vodovarstvenem območju, morajo biti opremljena z javno kanalizacijo in komunalno čistilno napravo do 31. decembra 2015, do 31. decembra 2017 pa mora biti priključene na javno kanalizacijo tudi najmanj 80% obremenitve, ki nastaja zaradi odpadne vode na teh območjih.

TABELA 4: Območja naselij ali delov naselij z obremenjenostjo med 50 in 2.000 PE ter gostoto obremenjenosti z več kot 20 PE/ha in 10 PE/ha, če gre za naselje na občutljivem ali vodovarstvenem območju

ID občine	Občina	št. aglomeracij	Povprečni odstotek kanalizacije vseh aglomeracij	ID KČN
	KOPER	54	29	158, 160, 161, 162
	PIRAN	6	67	82, 83, 84, 85, 86, 87
40	IZOLA	6		82, 176, ČN Cetore
111	SEŽANA	21	0	0
19	DIVAČA	12	4.3	225, 226
35	HRPELJE-KOZINA	16	5	227
49	KOMEN	12	0	0
	ILIRSKA BISTRICA	44	3.9	0

Območja naselij ali delov naselij z obremenjenostjo med 50 in 2.000 PE ter gostoto obremenjenosti z več kot 10 PE/ha na občutljivih območjih so po posameznih občinah prikazana v tabeli 4. V tabeli je podan povprečen odstotek vzpostavljenega kanalizacijskega sistema aglomeracij v posamezni občini ter čistilne naprave, ki so trenutno na tem območju.

5.2 KOLIČINE PRODANE PITNE VODE IN ODVEDENE ODPADNE VODE

Iz podatkov o količinah prodane pitne vode lahko ocenimo približne količine odpadne vode, saj so v veliki meri ekvivalentne količinam dovedene vode.

5.2.1 Količine prodane pitne vode

Prodana pitna voda je podlaga za obračun stroškov za odvajanje odpadnih voda, saj je to edina merjena količina, ki jo je na podlagi individualne meritve prodane vode (števca) mogoče povezati s stroškovnim mestom – uporabnikom. Obseg merjene dobave pitne vode na obravnavanem območju je praktično 100%.

TABELA 5: Letne količine prodane pitne vode po občinah (industrija in gospodinjstva)

Letne količine prodane pitne vode (v m3)					
Občina	2000	2001	2002	2003	2004
Izola	1,190,449	1,190,730	1,119,200	1,201,013	1,186,086
Koper				2 046 540	
Piran					
Sežana			837,321	998,644	
Divača			181,653	218,062	
Hrpelje - Kozina			190,091	208,376	
Komen			124,260	170,675	
Ilirska Bistrica					

Opomba: Za občino Koper je podana letna količina pitne vode samo za naselje Koper (ID aglomeracije 20018). Za občini Piran in Ilirska Bistrica ni podatka o količini prodane pitne vode.

TABELA 6: Letna količina prodane vode (industrija in gospodinjstva) na prebivalca

Občina	Število prebivalcev leto 2002 (vir: SURS)	Porabljene vode m3/prebivalca 2002
Izola/Isola	14767	75,8
Koper/Capodistria	48527	83,6
Piran/Pirano	17509	
Sežana	11986	69,9
Divača	3889	46,7
Hrpelje - Kozina	4165	45,6
Komen	3617	34,4
Ilirska Bistrica	14272	

Kot je razvidno iz zgornje tabele lahko opazimo pomembno karakteristiko, da je v obalnih občinah (primer Izola, Koper) poraba vode na prebivalca dokaj visoka. To lahko obrazložimo s tem, da imajo obalne občine (Koper, Izola, Piran) močan vpliv sezonske porabe vode zaradi turizma in industrije, pri občini Sežana pa je pomembna tudi raba vode zaradi industrije. V splošnem lahko ugotovimo, da je poraba vode dokaj stabilna in ne kaže izrazitih trendov naraščanja.

5.2.2 Količine odvedene in prečiščene vode

Podatek o količini odvedene in prečiščene vode smo zbrali neposredno na podlagi vprašalnika izvajalcem javne službe.

TABELA 7: Letne količine odvedene komunalne odpadne vode po občinah (v m3)

Letne količine očiščene odpadne vode (v m3)					
Občina	2000	2001	2002	2003	2004
Izola					
Koper				1,509,192	
Piran					
Sežana	117,547	113,619	118,474	218,668	192,153
Divača	56,660	48,790	44,241	47,833	46,409
Hrpelje - Kozina	14,665	13,880	13,898	13,549	13,459
Komen	0	0	0	0	0
Ilirska Bistrica		676,467	690,227	628,668	628,218

Opombe:

V občini Izola ni vzpostavljena evidenca o količinah komunalne odpadne vode. Pri tem si lahko pomagamo s podatki o količinah prodane vode, iz katerih je mogoče oceniti količine odpadnih voda, saj so v veliki meri ekvivalentne količinam dovedene vode.

Poročanje o količinah odvedene odpadne vode za leto 2003 občini Koper (samo aglomeracija Koper) je iz vira podatkov: (poročanje za leto 2003 po 21. členu pravilnika o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda).

Glede na podatke o količini odvedene komunalne odpadne vode lahko ugotovimo, da so investicije v letih 2000-2004 le malo vplivale na povečanje obsega odvedenih odpadnih voda.

5.3 CENOVNA POLITIKA NA PODROČJU ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNIH ODPADNIH IN PADAVINSKIH VODA

Cene storitev lokalnih gospodarskih javnih služb se oblikujejo skladno s predpisi, ki urejajo oblikovanje cen storitev obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb.

5.3.1 Cena storitev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode

TABELA 8: Cena storitev izvajanja javne službe odvajanja in čiščenja po občinah (SIT/m3)

Občina	gospodinjstva				industrija			
	odvajanje		čiščenje		odvajanje		čiščenje	
	s kanalom	brez kanala	s kanalom	brez kanala	s kanalom	brez kanala	s kanalom	brez kanala
Izola	65,04				114,30			
Koper	225,59				322,84			
Piran	111,72				250,4			
Sežana	32,65	32,65	174,28	109,33	32,65	32,65	253,95	318,91
Divača	31,10		116,39		31,10		116,39	
Hrpelje - Kozina	17,27				36,07			
Komen								
Ilirska Bistrica	29,10		155,00		42,70		155,00	

Opomba: Za občine Izola, Koper in Piran je v ceno vključeno odvajanje in čiščenje. Prikazane kot neto vsote, brez vključenega 8.5% DDV.

V primeru občine Hrpelje-Kozina delovanje ČN financira neposredno občina iz proračuna.

TABELA 9: Cena storitev izvajanja javne službe odvajanja in čiščenja po občinah (€/m³).

Občina	gospodinjstva				industrija			
	odvajanje		čiščenje		odvajanje		čiščenje	
	s kanalom	brez kanala	s kanalom	brez kanala	s kanalom	brez kanala	s kanalom	brez kanala
Izola	0,27				0,48			
Koper	0,94				1,35			
Piran	0,47				1,04			
Sežana	0,14	0,14	0,73	0,46	0,14	0,14	1,06	1,33
Divača	0,13		0,48		0,13		0,48	
Hrpelje - Kozina	0,07				0,15			
Komen								
Ilirska Bistrica	0,12		0,65		0,18		0,65	

5.4 REPUBLIŠKA TAKSA ZA OBREMENJEVANJE VODA

Taksa za obremenjevanje voda je okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalne, padavinske in tehnološke odpadne vode. Osnova za izračun takse je seštevek enot obremenitev v koledarskem letu. Zavezanec za plačilo takse za odvajanje komunalne vode je izvajalec javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Od začetka marca 2005 ter do konca istega leta je bila cena takse za obremenjevanje voda na enoto obremenitve vode 6.236 SIT.

Uredba o taksi za obremenjevanje vode določa tudi merila za uveljavljanje oprostitve ali znižanja plačevanja takse, če zbrano takso porabi za investicije v objekte odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih odpadnih voda.

5.4.1 Višina takse za obremenjevanje voda v občinah

Republiška taksa za obremenjevanje voda se obračunava ločeno za uporabnike s kanalom in uporabnike brez kanala. Uporabniki, ki so priključeni na kanalizacijsko omrežje plačujejo nižjo takso za obremenjevanje voda. V tabeli 10 so prikazane cene takse za obremenjevanje voda za m³ prodane vode, povzete po veljavnih cenikih iz leta 2005.

TABELA 10: Cena takse za obremenjevanje voda leta 2005, preračunana na m³ porabljene vode (SIT/m³)

Občina	Taksa za obremenjevanje voda	
	uporabniki	
	s kanalom	brez kanala
Izola	123.47	123.47
Koper	71.4	134.66
Piran	111.8	130.21
Sežana	51.71	127.64
Divača	46.29	127.64
Hrpelje - Kozina	63.07	127.64
Komen		127.64
Ilirska Bistrica		

Opomba: V občini Sežana znaša taksa za uporabnike v naselju Sežana 113,78 SIT/m³.

5.4.2 Višina zbrane takse za obremenjevanje voda v občinah

V občinah se vso zbrano takso porabi za investicije v objekte odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih odpadnih voda. Na območju Krasa je investiranje iz naslova takse

za obremenjevanje voda razdeljeno med štiri kraške občine, ki imajo skupnega izvajalca gospodarske javne službe (Sežana, Divača, Komen in Hrpelje–Kozina). Pri namenski porabi takse za obremenjevanje vode se upošteva program, ki ga predlaga izvajalec gospodarske javne službe. Višina zbrane takse po letih v posamezni občini je prikazana v tabeli 11.

TABELA 11: Letni prihodek občin iz naslova takse za obremenjevanje voda (v 000 SIT).

(v 000 SIT)

Zbrana republiška taksa za obremenjevanje voda po letih					
Občina	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Izola</i>	88,725	105,967	123,713	124,247	130,250
<i>Koper</i>					
<i>Piran</i>					
<i>Sežana</i>	39,085	47,117	64,721	55,623	
<i>Divača</i>	11,929	13,922	15,765	13,733	
<i>Hrpelje - Kozina</i>	0	18,367	23,060		
<i>Komen</i>	9,856	12,730	18,725		
<i>Ilirska Bistrica</i>	49,739	59,305	67,214	40,164	51,013

6 ANALIZA FINANČNIH TOKOV VEZANIH NA IZVEDBO INVESTICIJ V ODVAJANJE IN ČIŠČENJE KOMUNALNIH ODPADNIH VODA

V okviru analize finančnih tokov smo primerjali predvsem zmogljivost občinskih proračunov, iz katerih se, glede na njihovo izvorno pristojnost, v pretežni meri financirajo investicije v infrastrukturo odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda. Primerjava investicijskega dela proračuna ter potrebnih investicij do leta 2017, ko naj bi bil skrajni rok za ureditev komunalnih čistilnih naprav ter kanalizacije za najmanjše aglomeracije, ki so v državnem operativnem programu opredeljene v osnovnem programu, izkazuje izvedljivost občinskih operativnih programov ter z integracijo izvedljivosti občinskih operativnih programov tudi regionalnega programa varstva okolja in vodnih virov.

6.1 OBČINSKI PRORAČUN

Občinski proračun je akt, ki ga sprejme občinski svet in predstavlja podlago za financiranje funkcij občinskih organov pri izvajanju njihovih nalog ter druge namene, ki so opredeljeni z zakoni in drugimi predpisi.

V proračunu občine so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine, iz katerih izhaja izračun primerne porabe sredstev v tekočem letu.

V tabelah 12 in 13 so prikazani celotni letni prihodki in odhodki v posamezni občini, povzeti po zaključnih računih za posamezno občino.

TABELA 12: Celotni letni prihodki občin (v 000 SIT).

(v 000 SIT)

Celotni letni prihodki občin			
Občina	2003	2004	2005
Izola	2,968,730	3,092,975	4,152,914
Koper	8,428,639	10,360,585	9,713,180
Piran	4,769,304	4,399,954	5,407,528
Sežana	2,106,150	2,121,779	2,599,327
Divača	482,217	625,304	646,261
Hrpelje - Kozina	538,313	821,650	807,323
Komen	662,179	558,388	735,450
Ilirska Bistrica		1,701,134	1,907,303

TABELA 13: Celotni letni odhodki občin (v 000 SIT).

(v 000 SIT)

Celotni letni odhodki			
Občina	2003	2004	2005
Izola	3.015.903	3.338.351	4.907.106
Koper	8.193.867	9.001.503	11.108.650
Piran	3.846.632	4.121.687	6.445.932
Sežana	1.916.035	2.355.579	2.699.027
Divača	482.374	590.574	795.785
Hrpelje - Kozina	526.341	781.215	899.323
Komen	643.620	573.458	796.415
Ilirska Bistrica		1.829.605	2.392.540

Iz navedenih tabel je mogoče razbrati ekonomsko moč vsake posamezne občine in širok razpon med njimi. Obalne občine (Koper, Izola, Piran), ki prednjačijo po številu prebivalcev, izstopajo tudi glede na občinske proračune in splošno ekonomsko moč. Občini Sežana in Ilirska Bistrica, ki imata primerljiv proračun, še lahko umestimo v kategorijo večjih občin.

Občine Divača, Hrpelje–Kozina in Komen pa po ekonomski moči spadajo v kategorijo majhnih občin.

6.1.1 Namenski investicijski prihodki občin

TABELA 14: Letni prihodek občin iz namenskih virov za investicije v komunalno infrastrukturo (v 000 SIT).

(v 000 SIT)

Namenski prihodki				
Občina	2002	2003	2004	2005
Izola	166,402	635,251	652,874	558,107
Koper				
Piran				
Sežana		436,619	462,416	353,098
Divača	17,781	37,836	54,073	40,000
Hrpelje - Kozina				
Komen				
Ilirska Bistrica	148,621	160,796	136,385	165,009

Namenskih prihodki občin so prihodki, ki jih občina v celoti ali delno nameni za investicije v komunalno infrastrukturo (komunalni prispevek, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, republiška taksa za obremenjevanje voda, občinske takse, prejeta sredstva iz državnega proračuna in EU ter drugi prihodki iz naslova sofinanciranja). Namenske prihodke lahko uporabimo kot enega od indikatorjev finančne sposobnosti občine za investicije v infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. Pri tem se je potrebno zavedati, da nekateri namenski dohodki (npr. komunalni prispevek, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča) niso namenjeni le financiranju programov na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda, temveč širše komunalne infrastrukture.

6.2 NAČRTI RAZVOJNIH PROGRAMOV

Načrti razvojnih programov sestavljajo letni načrti oziroma plani razvojnih programov neposrednih uporabnikov, ki so opredeljeni z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja, s posebnimi zakoni ali drugimi predpisi.

Načrt razvojnih programov občin je običajno sestavljen za dobo štirih let in zajema investicijske odhodke in državne pomoči, ki jih namerava občina nameniti specifičnim razvojnim investicijam.

TABELA 15: Vrednosti letnih investicijskih vlaganj v infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda, opredeljene v Načrtih razvojnih programov (v 000 SIT).

(v 000 SIT)

Občina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	skupaj
Izola		305.000	364.160	813.416	825.790	539.240	2.847.606
Koper							
Piran		45.600	337.866	1.058.982	497.125		1.939.573
Sežana		61.000	100.000	100.000	100.000		361.000
Divača	60.150	102.800	107.557	106.020			376.527
Komen		87.000	109.000	235.000	173.000		604.000
Ilirska Bistrica			186.925	165.000	373.208	226.500	951.633

V tabeli 15 so podane letne vrednosti investicij v infrastrukturo odvajanja in čiščenja odpadnih voda, ki so opredeljene v Načrtu razvojnih programov za posamezno občino.

Za občino Hrpelje–Kozina ni bilo podatka o Načrtu razvojnih programov za komunalno infrastrukturo. Vrednosti investicij do leta 2004, ki so prikazane v tabeli 16, so povzete po Operativnem programu odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v občini Hrpelje–Kozina.

TABELA 16: Vrednosti letnih investicijskih vlaganj v infrastrukturo odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v občini Hrpelje–Kozina do leta 2004 (v 000 SIT).

Občina	2001	2002	2003	2004	2005	skupaj
Hrpelje - Kozina	35.070	82.696	30.219	146.866		294.851

(v 000 SIT)

Proračun občine in NRP so usklajeni z Ministrstvom za finance RS; cene komunalnih storitev so usklajene z Ministrstvom za gospodarstvo RS ter Ministrstvom za okolje in prostor RS.

6.3 FINANČNA IZVEDLJIVOST NAČRTOVANEGA RAZVOJA INFRASTRUKTURE ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNIH ODPADNIH VODA

6.3.1 Ocena finančne zmogljivosti občin

Ocene potrebnih letnih finančnih sredstev za investicije na področju odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih odpadnih voda, glede na državni operativni program, slonijo na različnih strokovnih podlagah. Prikazane so v naslednji tabeli.

TABELA 17: Ocena letne finančne zmogljivosti občin za investicije v infrastrukturo odvajanja in čiščenja odpadnih voda (v 000 SIT).

Ocena finančne zmogljivosti			
Občina	spodnja meja	optimalna zmogljivost	zgornja meja
Izola	280	300	350
Koper			
Piran			
Sežana	170	190	210
Divača	35	40	50
Hrpelje - Kozina	35	40	50
Komen	35	40	50
Ilirska Bistrica			

Ocena finančne zmogljivosti občine sloni na: podatku o občinskem proračunu v obdobju 2003-2005, opredeljenih načrtih razvojnih programov, višini zbrane takse za obremenjevanje voda, višini namenskih virov.

6.3.2 Ocena povprečne letne vrednosti investicij

TABELA 18: Ocena potrebnih letnih finančnih sredstev za investicije v komunalno infrastrukturo, glede na državni operativni program do leta 2017 (v 000 SIT).

Občina	Ocenjena vrednost potrebnih letnih investicij (v 000 SIT)	Ocenjena vrednost potrebnih letnih investicij (v 000 €)
Izola	65,766	274
Koper		0
Piran	279,441	1,164
Sežana	387,756	1,616
Divača	104,560	436
Hrpelje - Kozina	89,908	375
Komen	131,360	547
Ilirska Bistrica	220,000	917

Opombe:

Za občine Izola, Sežana, Divača, Hrpelje–Kozina in Komen so ocene vrednosti letnih investicij povzete iz Operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda. Ocenjene letne vrednosti ne vključujejo vrednosti investicij, ki so opredeljene v Načrtih razvojnih programov.

Za občini Koper in Piran so ocene vrednosti investicij povzete iz Poročil o izvajanju javne službe za odvajanje komunalnih odpadnih voda za leto 2003 in sicer samo za aglomeracije z obremenjenostjo med 2.000 PE in 10.000 PE ter aglomeracije z obremenjenostjo med 50 in 2.000 PE (z gostoto obremenjenosti z več kot 20 PE/ha oziroma 10 PE/ha, če gre za naselje na občutljivem ali vodovarstvenem območju).

Za občino Ilirska Bistrica je ocenjena vrednost podana v Načrtu razvojnih programov in sicer kot vrednost načrtovanih investicij po letu 2009.

6.4 PREDVIDENA RAZDELITEV FINANČNIH VIROV ZA IZVAJANJE DRŽAVNEGA OPERATIVNEGA PROGRAMA

Delež predvidenih finančnih virov, pri izvajanju državnega operativnega programa, iz naslova **osnovnega programa** odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih odpadnih voda je povzet po Operativnih programih odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda za posamezne občine.

TABELA 19: Želeno angažiranje finančnih virov za izvajanje operativnega programa (v % glede na vir).

Občina	(v %)					
	Državni proračun	Občinski proračun	Državne takse	EU sredstva	Cena storitve	Komunalni prispevek
Izola	0	10	25	40	0	25
Koper						
Piran						
Sežana	15	40	10	15	5	15
Divača	15	40	10	15	5	15
Hrpelje - Kozina	15	40	10	15	5	15
Komen	30	15	20	15	5	15
Ilirska Bistrica						

Opomba:

Za občine Koper, Piran in Ilirska Bistrica ni podatka.

V okviru načrtovanja projekta Kohezijskega sklada EU je občina Izola s strani državne uprave RS dobila zagotovilo, da bo v primeru nezadostnosti državnih taks dopolnilno sodelovala država z državno proračunskimi nepovratnimi sredstvi.

Kot je razvidno, večina občin močno računa na zunanje vire, ki trenutno še niso opredeljeni (Sežana, Divača, Hrpelje–Kozina, Komen). Glede na to, da navedeni viri še niso potrjeni, operativnih programov za navedene občine še ne moremo smatrati kot popolnoma izvedljive.

7 REGIONALNI PROGRAM VARSTVA VODNIH VIROV IN PODROBNI KONCEPT UREJANJA OBALNEGA PASU IN RABE MORJA TER REGIONALNI OKOLJSKI INFORMACIJSKI SISTEM

Projekt regionalnega programa varstva okolja in vodnih virov, ki se z obdelavami usmerja zlasti na področje komunalnih odpadnih voda, predstavlja eno pomembnejših izhodišč za razvoj koncepta urejanja obalnega pasu in rabe morja. Pri predstavljeni zasnovi je mogoče pri vsakem predvidenem razvoju, zlasti z vidika širitve obstoječih območij poselitev (povečanje aglomeracij), že v fazi oblikovanja strategije predvidenih posegov v prostor preveriti stanje infrastrukture na področju odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda. Urejenost navedene infrastrukture namreč predstavlja enega osnovnih predpogojev za razvoj investicijske namere. Opremljanje celotnega območja s celotno infrastrukturo (kanalizacija in čistilna naprava) je stroškovno zelo zahtevno, z ekonomskega vidika pa zaradi majhne ekonomije obsega tudi neučinkovito. Zato se je pri kakršnemkoli razvoju obalnega območja potrebno ozirati za obstoječimi aglomeracijami, ki že razpolagajo z ustrežno infrastrukturo.

Vodilo pri tem bi torej bilo:

- 1) Prioritetno razmišljanje o potencialni širitvi rabe zemljišč za poselitev na območjih, ki so že infrastrukturno opremljena.
- 2) Pri razvoju večjih kompleksov na območjih, ki še niso infrastrukturno opremljena, je potrebno voditi investicijo v smer, kjer se poleg urejanja odvodnje in čiščenja komunalnih odpadnih voda nameravane investicije ureja tudi odvodnja in čiščenje odpadnih voda na območju, s katerega je mogoče odpadno vodo odvajati na skupno ČN.
- 3) Glede na pomen obremenjevanja voda iz sistemov meteorne in mešane kanalizacije bi bilo potrebno posebno pozornost posvetiti objektom za zadrževanje meteornih voda v mešani in meteorni kanalizaciji, saj razbremenjevanje onesnaženih voda iz navedenih sistemov predstavlja močan pritisk na vodne vire na obravnavanem območju. Še posebej je to pomembno pri kanalizacijskih sistemih, pri katerih se presežne količine meteornih in mešanih odpadnih voda odvajajo neposredno v morje, saj se tam poleg naravnih virov (povečana eutrofikacija) ogroža tudi kopalce. Zato je pomembna prostorska vsebina, ki mora biti vključena v načrte razvoja obalnega pasu, tudi rezervacija prostorov za izvedbo zadrževalnikov in ustrežnejšega razbremenjevanja visokih voda iz kanalizacijskih sistemov.

Navedeni zadrževalni sistemi so lahko tudi podzemni objekti, zaradi česar ni nujno, da se vzpostavlja režim rezervacije prostora na površini, kljub temu pa morajo biti navedeni objekti ustrezno plansko zastavljeni in prostorsko umeščeni.

8 ZAKLJUČKI IN UGOTOVITVE

V okviru projekta smo izdelali razgradnjo državnega operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda, opredelili metodologijo za prenos na občinski nivo, zlasti z vidika analize virov za izvedbo investicij. Na podlagi primerjave med potrebno izvedbo investicij in razpoložljivimi (obstoječimi) viri smo prišli do naslednjih zaključkov:

- 1) Izvedba operativnega programa, ki naslavlja aglomeracije, ki spadajo v prioriteto skupino po EU zakonodaji (aglomeracije nad 2.000 PE) se ustrezno izvaja in pričakovati je, da bodo cilji doseženi v skladu s smernicami državnega operativnega programa.
- 2) Na območjih občin, ki imajo redkejšo poselitev, se pojavljajo visoki stroški za komunalno opremljenost, saj se predvidevajo zaradi položaja aglomeracij na občutljivem območju velike potrebe po investicijah, tudi na območju občin z relativno majhno finančno zmogljivostjo.
- 3) Med analiziranimi občinami ima občina Izola zaključeno finančno konstrukcijo za izvedbo operativnega programa in ustrezno čiščenje odpadnih voda do leta 2015 (2017). Razlogi za to so: občina nima izdatnega zaledja z velikim številom majhnih, neopremljenih aglomeracij, dokaj dobra kanaliziranost aglomeracija Izola, sofinanciranje s strani EU za izvedbo čistilne naprave in dela kanalizacijskega omrežja.
- 4) Med analiziranimi občinami imajo občine: Sežana, Hrpelje–Kozina, Divača in Komen izrazito premajhen obseg lastnih sredstev za izvedbo programa. Tako skupne investicijske potrebe navedenih občin znašajo 8.166 mio. SIT pri tem pa znaša skupna ocenjena investicijska zmožnost 4.030 mio. SIT (vse v časovnem obdobju 2005–2017). Primanjkljaj investicijskih sredstev v višini 4.136 mio. SIT bi bilo potrebno pridobiti od drugod, oziroma poiskati tehnične načine odvajanja in čiščenja, ki bi bili stroškovno bistveno bolj ugodni.
- 5) Primerjalna analiza cen investicij za opremljanje aglomeracij na kraškem terenu kaže na to, da je izvedba odvajanja in čiščenja odpadnih voda na navedenih aglomeracijah zelo draga. To je mogoče razložiti z zelo dragimi izkopi v kamnino (apnenec) in neugodno konfiguracijo terena (ni stalnih padcev), kar narekuje večje število črpališč ali manjših čistilnih naprav.
- 6) Model z analizo cene storitev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda je bilo mogoče izdelati le za občino Izola. Za ostale občine, ki so posredovale podatke, se z vidika finančne izvedljivosti investicije pojavlja še preveč neznank (npr. investicijski del cene), da bi bilo mogoče na nivoju modela opredeliti cene storitve.
- 7) Pri opredeljevanju investicijskih zmožnosti obravnavanih občin se nismo opredeljevali glede investicijskega dela cene. Z vidika obstoječe zakonodaje in ekonomike je mogoče z delom investicije za določeno obdobje obremeniti tudi končnega uporabnika. Groba analiza potencialne obremenitve vseh uporabnikov v občinah: Sežana, Hrpelje–Kozina, Divača in Komen kaže na to, da bi bilo mogoče ob letni porabi 1.595.757 m³ vode in investicijskem delu cene vode v višini 100 SIT zbrati v 13 letih (2005-2017) 2.074 mio. SIT. Navedeni pristop pa je soroden načinu izvajanja storitve preko koncesij.

- 8) Opredeljene investicije v infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda morajo biti le del sistema za učinkovito upravljanje s tem sistemom, saj je celoten sistem odvisen tudi od učinkovite izvedbe investicije (npr. ustrezen koncept razbremenjevanja visokih voda iz kanalizacije, minimalne izgube iz kanalizacije in minimalna infiltracija v kanalizacijo).
- 9) Pri podrobnejši analizi politike cene vode in stroškov smo ugotovili, da je kritična faza za dobro izvajanje investicije tudi uspešno aktiviranje investicije. Obdobje, ko začne ČN ali kanalizacijski sistem delovati, mora biti pokrito tudi s podrobnim investicijskim načrtom, v katerem so predvideni viri financiranja delovanja infrastrukturnega sistema v času poskusnega obratovanja, prevzema in pospešenega priključevanja uporabnikov nanj.

Pomembna ugotovitev je, da nekatere občine oziroma izvajalci javne službe niso izkazali pravega interesa za sodelovanje v projektu regionalnega varstva okolja in vodnih virov, zato so rezultati za nekatere občine pomanjkljivi.

S predvidenim programom ukrepov bi se do leta 2017 skoraj v celoti eliminirale emisije iz poselitvenih območij na teritoriju, ki je zajet v program CAMP, kar bi pozitivno vplivalo na kakovost vode v vodnih telesih površinskih voda (vodotoki in jadransko morje) ter podzemnih voda.

9 USMERITVE IN NAPOTKI ZA NADALJNE DELO

V okviru projekta smo povezali veliko število podatkovnih virov in naredili model, ki služi za regionalno podporo odločanju na področju investicij v varstvo vodnih virov. Pri tem v okviru modela v prvi vrsti primerjamo cilje opremljenosti aglomeracij za učinkovito varovanje vodnih virov ob definiranih investicijskih potrebah za njihovo izvedbo z razpoložljivimi finančnimi viri.

Uporabljeni pristop pa poleg trenutnega prereza oziroma regionalnega programa varstva okolja in vodnih virov omogoča tudi vzdrževanje. Podatkovni model, ki smo ga izdelali je smiselno tudi vzdrževati in na ta način tudi tekoče spremljati potek realizacije zastavljenega programa in potencialne odmike od zastavljenih ciljev vse do leta 2017. V okviru vzdrževanja modela in dokumenta je mogoče dodajati tudi podatke za občine, ki jih do sedaj še niso posredovale.

Sam model je zasnovan tako, da omogoča spremljanje dinamike z resolucijo enega leta. Namenjen je osveževanju, predvidoma marca vsako leto, ko je potrebno izvesti tudi poročanje po 21. členu Pravilnika o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda.

Glede na izkušnje je z modelom mogoče na bistveno bolj dosleden način pripraviti operativne programe odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda, saj z njim ob upoštevanju realnih finančnih tokov, ki so vezani na to gospodarsko javno službo, lahko analiziramo scenarije razvoja tovrstne infrastrukture ob upoštevanju realnega finančnega stanja.

V modelu se uporabljajo stalne cene, zato je pomembno vpisati v tabele revalorizirane zneske oz. korekcijske faktorje cen. To omogoča stabilnost in dolgoročno uporabnost modela.

Pri izdelavi samega modela pa smo ugotovili, da določenih elementov le-ta ne zajema dovolj natančno. Med temi izpostavljamo:

- Odvodnja meteornih voda: Sama odvodnja meteornih voda ni dovolj opredeljena v zakonodaji, kakor tudi ne v pravilniku o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda. Pri tem zlasti ni opredeljen način financiranja izvedbe in vzdrževanja le-te (vpliv odvajanja meteornih voda tudi na ceno izvajanja storitev).
- Raba in onesnaževanje voda zaradi izvajanja dejavnosti: Pogodbeno izvajanje storitev odvajanja in čiščenja odpadnih voda za onesnaževalce, ki ne spadajo v kategorijo javne gospodarske službe (večje industrijske naprave in postrojenja, večji nastanitveni objekti).
- Obračun odpadne vode po porabi pitne vode: Nekateri uporabniki na območju imajo lastne vire (pitne in druge) vode, ki jih onesnažene izpuščajo v javno kanalizacijo. Zato bo zlasti v prihodnje, ko se bo natančneje obračunavalo čiščenje odpadnih voda, to vedno bolj izpostavljeno vprašanje, saj bodo lahko količine odpadne vode znatno presegale količine prodane pitne vode.
- Sezonske obremenitve: Načrtovanje investicij (programiranje – občinski operativni programi) je odvisno tudi od sezonskega nihanja prebivalcev. Pri tem ne gre toliko izpostavljati uradne nastanitvene kapacitete (hoteli), ki imajo svojo specifično dinamiko, temveč lastne sezonske nastanitve v apartmajih in hišah.

10 PRILOGE

Viri in literatura

A OBČINA IZOLA

1 Predpisi občine

Področje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda na območju občine Divača je neposredno ali posredno zajeto v naslednjih predpisih občine:

1. **Statut občine Izola** (UL RS št. 15/1999)
2. **Obvezna razlaga 2. člena statuta občine Izola** (UL RS št. 8/2000)
3. **Odlok o gospodarskih javnih službah v občini Izola** (UL RS št. 13/1995)
4. **Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o gospodarskih javnih službah v občini Izola** (UL RS št. 14/1998)
5. **Odlok o določitvi območij poselitve za zbiranje in odvajanje odpadnih voda na čistilne naprave** (UL RS 24/2000)
6. **Odlok o ureditvi statusa javnega podjetja Komunala Izola, d.o.o. – Azienda pubblica Komunala Isola S.r.l.** (UL RS 8/2003)
7. **Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ureditvi statusa javnega podjetja Komunala Izola, d.o.o. – Azienda pubblica Komunala Isola S.r.l.** (UL RS št. 11/2004)
8. **Odlok o odvajanju in čiščenju odpadnih in padavinskih voda v občini Izola** (UL RS št. 5/2005)

2 Viri

1. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (v Republiki Sloveniji). Oktober 2004. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo RS. <http://www.sigov.si/mop/>
2. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v občini Izola. Februar 2005.
3. Podatki iz baz popisa 2002 Statističnega urada RS (SURIS). Oktober 2004. <http://www.stat.si/popis2002/si/rezultati/>
4. Uradne objave predpisov – Uradni list RS <http://www.uradni-list.si/>
5. RRA Južna primorska. Regionalni razvojni program za južno primorsko 2002–2006. Koper. Julij 2002. http://www.rrc-kp.si/documents/RRP_JP_osnutek.zip
6. Podatki iz baz upravne občine Izola (2005).
7. Podatki iz baz javnega podjetja komunala izola d.o.o. (2005).
8. Investicijski program za investicije v komunalno infrastrukturo za projekt odvajanja in čiščenja odpadnih vod mestne občine Koper in občine Izola – novelacija investicijskega programa. Hidroinženiring. September 2003. (projekt Kohezijskega sklada EU).

B OBČINA SEŽANA

1 Predpisi občine

Področje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda na območju občine Sežana je neposredno ali posredno zajeto v naslednjih predpisih občine:

1. **Statut občine Sežana** (UL RS št. 40/1999, 68/99, 3/2001)
2. **Odlok o gospodarskih javnih službah** (UL RS št. 73/1998, 102/2000)
3. **Odlok o javni kanalizaciji v občini Sežana** (UL RS št. 56/1996, 25/2001, 101/2001, 50/2002)
4. **Obvezna razlaga odloka o javni kanalizaciji v občini Sežana** (UL RS št. 75/2004)
5. **Pravilnik z normativi o javni kanalizaciji** (UL RS št. 56/1996)
6. **Sklep o odvajanju komunalnih odpadnih voda** (UL RS št. 65/2002)
7. **Odlok o uporabi kanalizacije, opravljanju kanalizacijskih storitev, o projektiranju in gradnji kanalizacije na območju občine Sežana** (Uradne objave – Primorske novice št. 3/1975 z dne 28.03.1975)

2 Viri

1. Priprava programa oskrbe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode. Seminar z delavnico. 10. – 11. marec 2004. Svetovalni center.
2. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (v Republiki Sloveniji). Oktober 2004. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo RS. <http://www.sigov.si/mop/>
3. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v občini Sežana. Junij 2005.
4. Podatki iz baz popisa 2002 Statističnega urada RS (SURS). Oktober 2004. <http://www.stat.si/popis2002.si/rezultati/>
5. Uradne objave predpisov – Uradni list RS <http://www.uradni-list.si/>
6. RRA Južna primorska. Regionalni razvojni program za južno primorsko 2002–2006. Koper. Julij 2002. http://www.rrc-kp.si/documents/RRP_JP_osnutek.zip
7. Podatki iz baz Komunalno stanovanjskega podjetja d.d. Sežana (2005).
8. Podatki iz baz upravne občine Sežana (2005).

C OBČINA DIVAČA

1 Predpisi občine

Področje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda na območju občine Divača je neposredno ali posredno zajeto v naslednjih predpisih občine:

1. **Statut občine Divača** (UL RS št. 39/1999 z dne 25.05.1999)
2. **Odlok o gospodarskih javnih službah** (Uradne objave – Primorske novice št. 5/1997 z dne 11.02.1997)
3. **Sklep o izvajanju dejavnosti odvajanja in čiščenja komunalnih in odpadnih voda** (UL RS št. 118/2002)
4. **Odlok o uporabi kanalizacije, opravljanju kanalizacijskih storitev, o projektiranju in gradnji kanalizacije na območju občine Sežana** (Uradne objave – Primorske novice št. 3/1975 z dne 28.03.1975)

2 Viri

1. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (v Republiki Sloveniji). Oktober 2004. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo RS. <http://www.sigov.si/mop/>
2. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v občini Divača. November 2004.
3. Podatki iz baz popisa 2002 Statističnega urada RS (SURS). Oktober 2004. http://www.stat.si/popis_2002/si/rezultati/
4. Podatki iz baz Komunalno stanovanjskega podjetja d.d. Sežana. Oktober 2004.
5. RRA Južna primorska. Regionalni razvojni program za južno primorsko 2002–2006. Koper. Julij 2002. http://www.rrc-kp.si/documents/RRP_JP_osnutek.zip

D OBČINA HRPELJE–KOZINA

1 Predpisi občine

Področje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda na območju občine Hrpelje–Kozina je neposredno ali posredno zajeto v naslednjih predpisih občine:

1. **Statut občine Hrpelje–Kozina**

(UL RS št. 34/99)

Spremembe in dopolnitve statuta občine Hrpelje–Kozina

(UL RS št. 65/2002)

Spremembe in dopolnitve statuta občine Hrpelje–Kozina

(UL RS št. 24/2003)

2. **Odlok o gospodarskih javnih službah v občini Hrpelje–Kozina**

(UL RS št. 44/2002)

3. **Odlok o uporabi kanalizacije, opravljanju kanalizacijskih storitev, o projektiranju in gradnji kanalizacije na območju občine Sežana**

(Uradne objave – Primorske novice št. 3/1975 z dne 28.03.1975)

2 Viri

1. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (v Republiki Sloveniji). Oktober 2004. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo RS.
<http://www.sigov.si/mop/>

2. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v občini Hrpelje–Kozina. Oktober 2005.

3. Podatki iz baz popisa 2002 Statističnega urada RS (SURS). Oktober 2004.
http://www.stat.si/popis_2002/si/rezultati/

4. Uradne objave predpisov – Uradni list RS
<http://www.uradni-list.si/>

5. RRA Južna primorska. Regionalni razvojni program za južno primorsko 2002–2006. Koper. Julij 2002.
http://www.rrc-kp.si/documents/RRP_JP_osnutek.zip

6. Podatki iz baz Komunalno stanovanjskega podjetja d.d. Sežana (2005).

7. Podatki iz baz upravne občine Hrpelje–Kozina (2005).

E OBČINA KOMEN

1 Predpisi občine

Področje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda na območju občine Divača je neposredno ali posredno zajeto v naslednjih predpisih občine:

1. **Statut občine Komen**
(UL RS št. 46/01 z dne 8.6.2001, str. 5146; merodajni členi: 7, 59, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 90 in 91)
2. **Odlok o gospodarskih javnih službah v občini Komen**
(UL RS št. 98/2000 z dne 24.10.2000, str. 10612)

Sklep o spremembi 12. člena odloka o gospodarskih javnih službah v občini Komen
(UL RS št. 116/2000 z dne 15.12.2000, str. 11906)
3. **Odlok o izvajanju javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode**
Občina Komen nima sprejetega tega odloka.
4. **Tarifni pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode**
Občina Komen nima sprejetega tega pravilnika.
5. **Pravilnik o tehničnih pogojih za opravljanje javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode**
Občina Komen nima sprejetega tega pravilnika.
6. **Odlok o komunalnem opremljanju zemljišč**
Občina Komen nima sprejetega tega odloka.
7. **Odlok o uporabi kanalizacije, opravljanju kanalizacijskih storitev, o projektiranju in gradnji kanalizacije na območju občine Sežana**
(Uradne objave – Primorske novice št. 3/1975 z dne 28.03.1975)

2 Viri

1. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (v Republiki Sloveniji). Oktober 2004. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo RS.
<http://www.sigov.si/mop/>
2. Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v občini Komen. Julij 2005.
3. Podatki iz baz Statističnega urada RS (SURS). Junij 2004.
http://www.stat.si/popis_2002/si/rezultati/
4. Uradne objave predpisov – Uradni list RS
<http://www.uradni-list.si/>
5. RRA Južna primorska. Regionalni razvojni program za južno primorsko 2002–2006. Koper. Julij 2002.
http://www.rrc-kp.si/documents/RRP_JP_osnutek.zip
6. Podatki iz baz Komunalno stanovanjskega podjetja d.d. Sežana (2005).
7. Podatki iz baz upravne občine Komen (2005).

Dodatek

Končno poročilo o projektu: Programski svet je obravnaval *Regionalni program varstva okolja in vodnih virov* na seji 14. 12. 2006. Podal je naslednje ugotovitve in pripombe:

- izvajanje Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v RS je za občine zaradi finančne zahtevnosti izjemno težko uresničljivo;
- zahtevano je, da morajo biti območja naselij z obremenjenostjo med 50 in 2.000 PE ter gostoto obremenjenosti z več kot 20 PE/ha (oz. 10PE/ha – če gre za naselja na občutljivem oz. vodovarstvenem območju) opremljena z javno kanalizacijo oz. čistilno napravo pri kanalizacijskih sistemih zahtevan nadstandard 50 PE, kar je nadstandard, ki ga s sredstvi EU ne bo mogoče financirati;
- uresničljivost Operativnega programa otežuje dejstvo, da so takse za obremenjevanje voda od 1. 1. 2007 namenjene državi in ni znano, kolikšen del sredstev bo vrnjen občinam;
- zaradi izjemnega pomena manjših lokalnih vodnih virov je pomembno njihovo evidentiranje ter ustrezno varstvo oz. upravljanje.

Programski svet je sprejel naslednji sklep: **Programski svet potrjuje končno poročilo. Gradivo se dopolni s pripombami, podanimi med razpravo. Vodja projekta naj kontaktira predlagatelje pripomb in poskrbi, da bodo pripombe vnešene v gradivo.**

Na podlagi navedenih ugotovitev in pripomb se dopolni 8. poglavje Zaključki in ugotovitve na str. 22 in sicer v točkah 1, 2 in 5 (dopolnitve so v mastnem tisku):

1. Izvedba operativnega programa, ki naslavlja aglomeracije, ki spadajo v prioriteto skupino po EU zakonodaji (aglomeracije nad 2.000 PE) se ustrezno izvaja in pričakovati je, da bodo cilji doseženi v skladu s smernicami državnega operativnega programa. **Ti cilji pa bodo lahko doseženi le z znatno državno podporo. Republika Slovenija je sama sprejela nadstandard aglomeracij 50 PE, zato se ta ne more kot obveznost in breme prenesti na občine, temveč mora ta sredstva zagotoviti Republika Slovenija.**

2. Na območjih občin, ki imajo redkejšo poselitev, se pojavljajo visoki stroški za komunalno opremljenost, saj se predvidevajo zaradi položaja aglomeracij na občutljivem območju velike potrebe po investicijah, tudi na območju občin z relativno majhno finančno zmogljivostjo. **Občinam je nujno potrebno zagotoviti direkten stalen vir iz taks za obremenjevanje voda – okolja.**

5. Primerjalna analiza cen investicij za opremljanje aglomeracij na kraškem terenu kaže na to, da je izvedba odvajanja in čiščenja odpadnih voda na navedenih aglomeracijah zelo draga. To je mogoče razložiti z zelo dragimi izkopi v kamnino (apnenec) ter neugodno konfiguracijo terena (ni stalnih padcev), kar narekuje večje število črpališč ali manjših čistilnih naprav. **Občinam na tovrstnih terenih je nujno potrebno zagotoviti stalne sistemske prihodke (taksa in drugo), saj bodo le na tak način lahko sledile ciljem, ki jih določa državni operativni program odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda.**